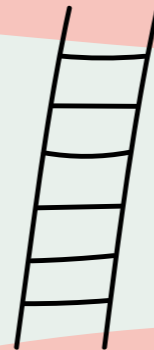
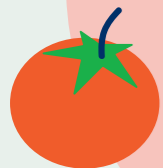
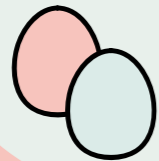
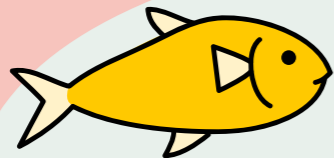
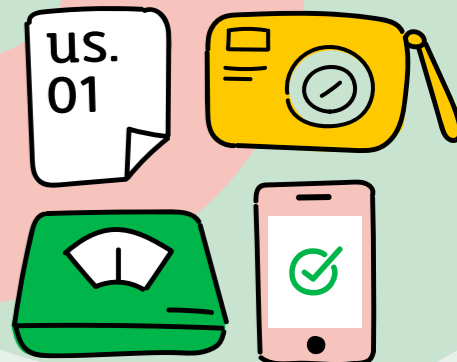

เงื่อนไขสำคัญ

ของนักเรียน

ทุนเสมอภาค

คำนำ

สารบัญ

สวัสดีครับ คุณครู!

วารสารแบ่งปัน แลกเปลี่ยน เรียนรู้ โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข: CCT เล่มนี้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามพัฒนาการทางร่างกายของนักเรียนทุนเสมอภาคและการบันทึกข้อมูลการมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงวิธีการดี ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษาเราขอแนะนำอย่างยิ่งว่าโปรดอ่านบทสัมภาษณ์ของคุณครูผู้ทุ่มเทร่างกายแรงใจเพื่อนักเรียนที่ต้องการโอกาสในพื้นที่ห่างไกลที่รับรองว่าจะเป็นอย่างอื่นหนึ่งแรงบันดาลใจที่จะทำให้หลายคนอยากลุกขึ้นมาทำอะไรเพื่อผู้อื่นอย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังมีเรื่องราวดี ๆ อัดแน่นให้คุณครูได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ไปพร้อมกันตลอดทั้งเล่ม

ขอบคุณครับ คุณครู!

ที่ช่วยกันส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนทุนเสมอภาค

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

ถอดบทเรียน จากกิจกรรมของ กสศ.

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้เป็นตัวแทนประเทศไทย มีส่วนร่วมในการประชุมประจำปีของมูลนิธิเลโก้ พุดคุยและสัมภาษณ์กับนักกำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่อุทิศตัวทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศต่างๆ ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สกอตแลนด์ และเวลส์ โดยทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็น 1 ใน 3 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นที่ต้องการสูงสุดในตลาดแรงงานทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย หากเด็กเยาวชนได้รับการส่งเสริมพัฒนาวิธีการคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่ในวัยเรียน ย่อมจะเป็นประโยชน์ทั้งในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพที่ช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

1 การเรียนรู้ผ่านการเล่น

เพราะการเล่นคืองานของเด็กทุกคน

2 การสนับสนุน อย่างมีประสิทธิภาพ

ความร่วมมือที่ตรงจุดนั้นสำคัญ การประสานงานระหว่างกันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องชัดเจน ตรงประเด็น

3 การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

ไม่ใช่เพียงหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง แต่ชุมชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ก็มีส่วนในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้

4 การทำความเข้าใจ ความคิดสร้างสรรค์

การทำความเข้าใจ ความคิดสร้างสรรค์จะช่วยให้เกิดการนำมาประยุกต์ใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น

5 องค์กรระหว่างประเทศ เข้ามาสนับสนุน

องค์กรระหว่างประเทศ เข้ามาสนับสนุน การปฏิรูปได้ ในเมื่อทุกวันนี้โลกเราเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียว เราสามารถเรียนรู้จากกันและกันได้เสมอ

6 คุณครูและผู้นำท้องถิ่น

คุณครูและผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิรูป ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถ้าก้าวออกจากกรอบของคุณครูจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ยิ่งใหญ่เสมอ

7 การประเมินวัดผล

คุณเป็นเรื่องยุ่งยาก แต่มีส่วนสำคัญมากต่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้จริง

8 ภาครัฐให้ความสำคัญกับ ความคิดสร้างสรรค์

การที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ ยังคงเป็นส่วนสำคัญในแง่การกำหนดนโยบายภาพใหญ่ และการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลง

9 การพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบ

เป็นหลักการสำคัญเพื่อความเท่าเทียมทางการศึกษาและความร่วมมือที่เต็มไปด้วยประสิทธิภาพจากหลากหลาย

10 หลักสูตรที่ชัดเจน

เป็นแนวทางให้กับนักเรียนและคุณครู สำหรับพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

ประโยคคำถาม?

คุณครูบันทึกข้อมูลการมาเรียน และนำหนักส่วนสูงของนักเรียนทุนเสมอภาคผ่านช่องทางใดเป็นหลัก (เว็บไซต์/แอปพลิเคชัน) เพราะเหตุใดจึงเลือกช่องทางดังกล่าว

กสศ. จะคัดเลือกความคิดเห็นที่น่าสนใจไปเผยแพร่ในสื่อต่างๆ ของ กสศ. ต่อไป

เงื่อนไขสำคัญ ของทุนเสมอภาค

โครงการให้เงินช่วยเหลือแบบมีเงื่อนไข (Conditional Cash Transfer: CCT) เป็นโครงการที่ได้รับความนิยมจากหลายประเทศทั่วโลก เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อย ผู้ที่ขาดโอกาสต่างๆ ได้รับสิ่งที่คุณค่าควรจะได้รับจากการยอมทำตามเงื่อนไข บางอย่างเป็นการตอบแทนเพื่อลดภาระที่เกิดจากความยากจนในระยะสั้น และต่อเติมต้นทุนให้แก่ชีวิตในระยะยาว นั่นจึงเป็นสาเหตุที่โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนทุนเสมอภาคแบบมีเงื่อนไข โดย กสศ. จำเป็นต้องมีการบันทึกน้ำหนัก-ส่วนสูง เพื่อติดตามพัฒนาการทางร่างกายของนักเรียนทุนเสมอภาค 2 ครั้งต่อ 1 ภาคการศึกษา (1 ครั้ง หลังเปิดเทอมและ 1 ครั้งก่อนปิดเทอม) รวมถึงบันทึกการมาเรียนของนักเรียนทุนเสมอภาคทุกวัน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาติดตามนักเรียนได้เป็นรายบุคคล สามารถยื่นมือเข้าให้ความช่วยเหลือได้ทันทีหากพบเห็นความผิดปกติที่สังเกตได้จากแนวโน้มของข้อมูลในระบบสารสนเทศของโครงการ

แนวทางตัวอย่างเพื่อสร้าง เงื่อนไขสำคัญให้เกิดขึ้นจริง

เข้าใจพัฒนาการของเด็ก

ช่วงวัย 6-12 ปี เป็นช่วงเวลาสำคัญของชีวิต ที่เด็กทุกคนจะเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกด้าน หากไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องอาจส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นได้ เชื่อว่าคุณครูทุกท่านมีความรู้ความเข้าใจดีเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัยอยู่แล้วเป็นอย่างดี เราจึงอยากทบทวนสั้นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุนเสมอภาคในวัยที่สำคัญต่อชีวิตของพวกเขา

1

พัฒนาการ ด้านร่างกาย

เด็กในวัยนี้ร่างกายเปลี่ยนแปลงและเติบโตอย่างรวดเร็ว เริ่มใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ได้ดี ใช้มือและนิ้วเคลื่อนไหวได้คล่องแคล่วมากขึ้น มือ และ ตา ประสานสัมพันธ์กันได้ดีขึ้น โดยเรียนรู้ผ่านการเล่นเป็นสำคัญ

2

พัฒนาการ ด้านสังคม

เด็กในวัยนี้ต้องการความสัมพันธ์ที่อบอุ่น ต้องการรับรู้ว่ามีคนห่วงใยและมีผู้ที่จะอยู่เคียงข้างเสมอ เหมาะอย่างยิ่งที่จะฝึกฝนเกี่ยวกับความรับผิดชอบอย่างง่าย เช่น การดูแลร่างกายตัวเอง หรือช่วยเหลืองานบ้าน

3

พัฒนาการด้าน อารมณ์

เด็กในวัยนี้ เริ่มเข้าใจเหตุและผล จึงสามารถฝึกให้รู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองฝึกควบคุมอารมณ์เมื่อโกรธ ผิดหวัง น้อยใจ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานความฉลาดทางอารมณ์

4

พัฒนาการ ด้านสติปัญญา

เด็กในวัยนี้แยกแยะข้อมูลรูปแบบต่างๆ เข้าใจวิเคราะห์ด้วยเหตุผลมากขึ้น เริ่มให้ความสนใจกับบางเรื่องเป็นพิเศษ เรียนรู้ที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

กินดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

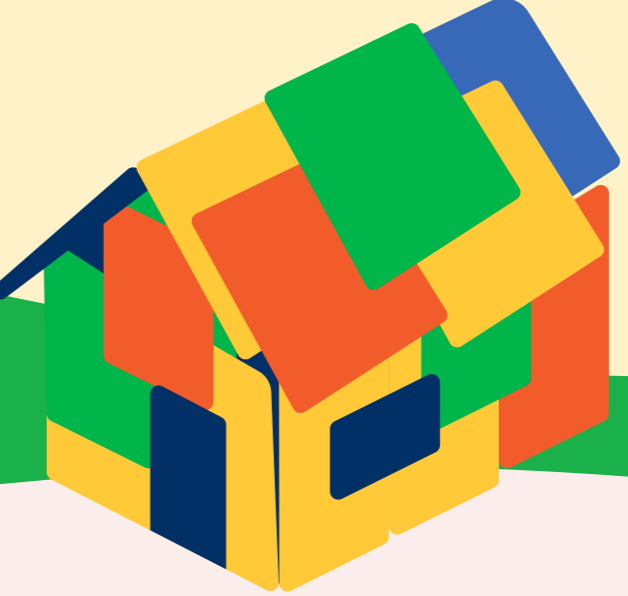
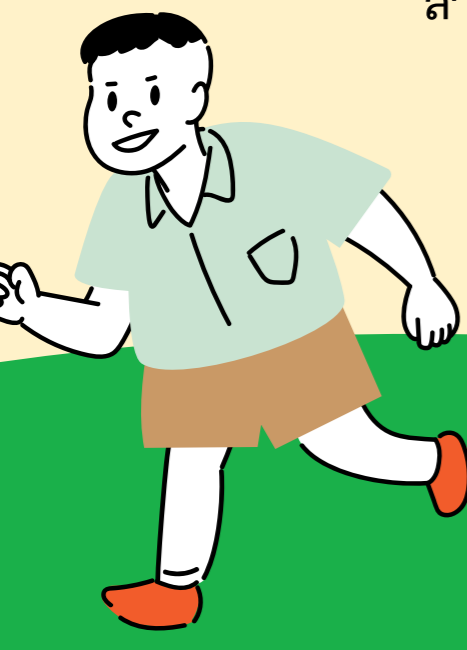
เด็กที่มีภาวะโภชนาการที่ดีคือมีน้ำหนักและส่วนสูงปกติตามเพศและเกณฑ์อายุ เด็กในวัยประถมศึกษายู่ในช่วงที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตทั้งขนาดและโครงสร้างการได้กินอาหารที่มีโภชนาการเหมาะสมจึงสำคัญอย่างยิ่งเพราะภาวะขาดสารอาหารจะส่งผลให้เห็นได้ชัดเจนว่า ร่างกายอ่อนแอลง ภูมิคุ้มกันโรครดต่ำ เจ็บป่วย ลากหุุดบ่อย เรียนรู้ช้ากว่าปกติ ความจำไม่ดี และในขณะเดียวกันโรคร้ายก็ส่งผลกระทบต่อร่างกายของเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาวรวมถึงสุขภาพจิตใจด้วยเช่นเดียวกัน

อาหารของเด็กวัยนี้ควรได้ครบทั้ง 5 หมู่ ครบ 3 มื้อ ด้วยเมนูที่หลากหลาย จากวัตถุดิบในท้องถิ่น ผักใบเขียวและผลไม้ฉ่ำเป็นแหล่งของวิตามินและเกลือแร่ นั้นขาดไม่ได้ ช่วยในการขับถ่าย ความต้องการโปรตีนของเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ 1 เท่าตัว รวมถึงจำเป็นต้องได้รับแคลเซียมที่เพียงพอต่อการสร้างกระดูกและฟัน หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มรสหวาน ชาหรือกาแฟ หรืออาหารประเภททอดที่มีไขมันมากจนเกินไป

เข้าใจจิตวิทยาเด็ก

นักเรียนทุนเสมอภาคส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการใช้ชีวิตอันเนื่องมาจากความยากจน บางส่วนต้องตื่นแต่เช้า หรือนอนดึกเพื่อช่วยเหลือครอบครัวหารายได้เพิ่มเติม ทำให้ต้องขาดเรียนบ่อย มาเรียนสาย รวมถึงไม่มีสมาธิในห้องเรียน เป็นเหตุให้ผลการเรียนตกต่ำ จนทำให้นักเรียนขาดกำลังใจที่จะเรียนรู้ต่อไปในระบบ และตัดสินใจออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

สิ่งที่ครูช่วยเหลือได้ คือการติดต่อไปยังนักเรียนหรือผู้ปกครองโดยตรง การไปถึงที่บ้านจะช่วยทำให้เห็นถึงความตั้งใจของครูที่ต้องการมารับฟังเหตุผลที่นักเรียนตัดสินใจอย่างเปิดเผยไม่ตัดสินใจว่าจะไม่เห็นด้วยเสนอทางออกใหม่ๆ ที่โรงเรียนสามารถช่วยเหลือได้ หรือดำเนินการช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือจริงๆ

บันทึกการมาเรียน และนำบันทึก ส่วนสูง บนเว็บไซต์

1 เช็คชื่อ

รหัสประจำตัว	เพศ	ชื่อ	นามสกุล	มกราคม													มา	ขาด	ลา	ป่วย	สาย							
				28	29	30	31	จ.	อ.	พ.	พฤ.	ศ.	4	5	6	7						8	9	10	11	12	13	
15	♀	ไอฟาร	มิตรชอบ											✓	✓								ป	15	2	0	1	0
16	♀	ธวัศ	ข้ามแยก																					17	0	1	0	0
17	♀	ไอรัน	แสงสว่าง													ส								17	0	0	0	1
21	♀	อริญ	อรุณสาตแสง																					17	0	0	1	0
29	♀	อารียา	สูงค่า																ส					16	0	1	0	1

กดเลือกวันที่
ให้ช่องสี่เหลี่ยมขึ้นเป็นสีฟ้า

หากขาดเรียน
ให้เลือกเหตุผลจาก
เครื่องหมายสามเหลี่ยม ▼
ในช่องที่ตรงกับชื่อของนักเรียน

หากมาเรียนตามปกติ
ให้เว้นว่างไว้

ขาด

ลา

ป่วย

สาย

2 บันทึกน้ำหนักส่วนสูง

บันทึกน้ำหนักส่วนสูงของนักเรียนทุนเสมอภาค
ภาคเรียนละ 2 ครั้งเท่านั้น

รหัสประจำตัว	เพศ	ชื่อ	นามสกุล	วัน	ปลายเทอม 1		ต้นเทอม 2		ปลายเทอม 2					
					น้ำหนัก	ส่วนสูง	น้ำหนัก	ส่วนสูง	น้ำหนัก	ส่วนสูง				
					น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง	น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง	น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง	น้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง						
1	♀	โอบิตา	บ้านอง	เอม	22.00	133.00	ผอม	22.50	134.00	ผอม				
2	♀	วิษิตา	โอบิน	วุ้น	29.00	142.00	สมส่วน	31.00	145.00	สมส่วน				
4	♀	กฤษณิ	รับสาร	เอม	24.00	126.00	สมส่วน	24.00	127.00	สมส่วน				
11	♀	ศรา	ใสกระจ่าง	วุ้น	21.00	113.00	สมส่วน	21.00	113.00	สมส่วน				
12	♀	ชบาธิป	นิ่มนวล	เอม	17.00	115.00	ผอม	20.00	117.00	สมส่วน				

กดเลือกแถบ
'น้ำหนักส่วนสูง'

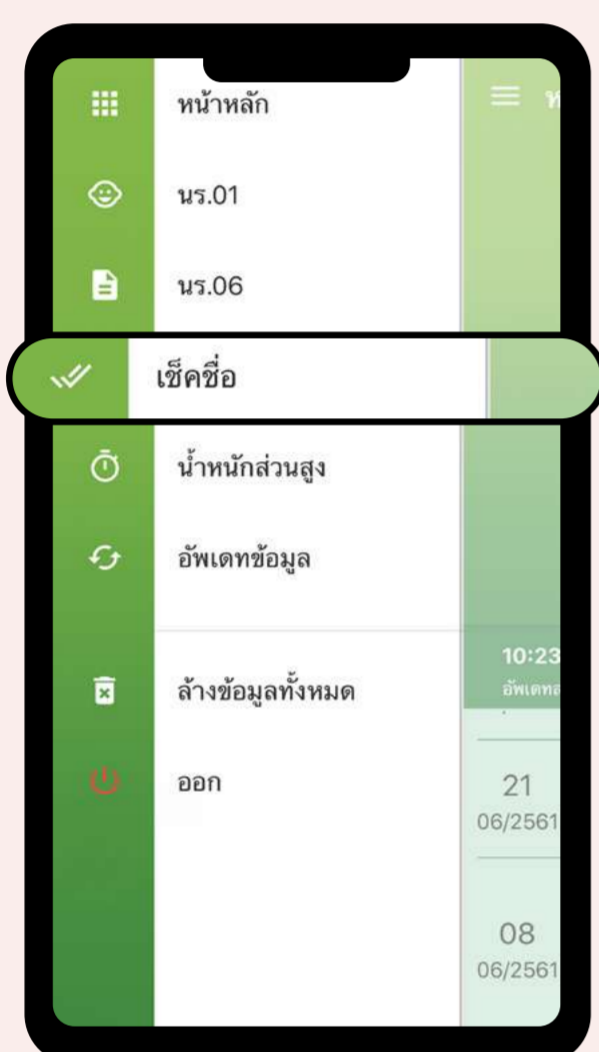

ใส่ข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูง

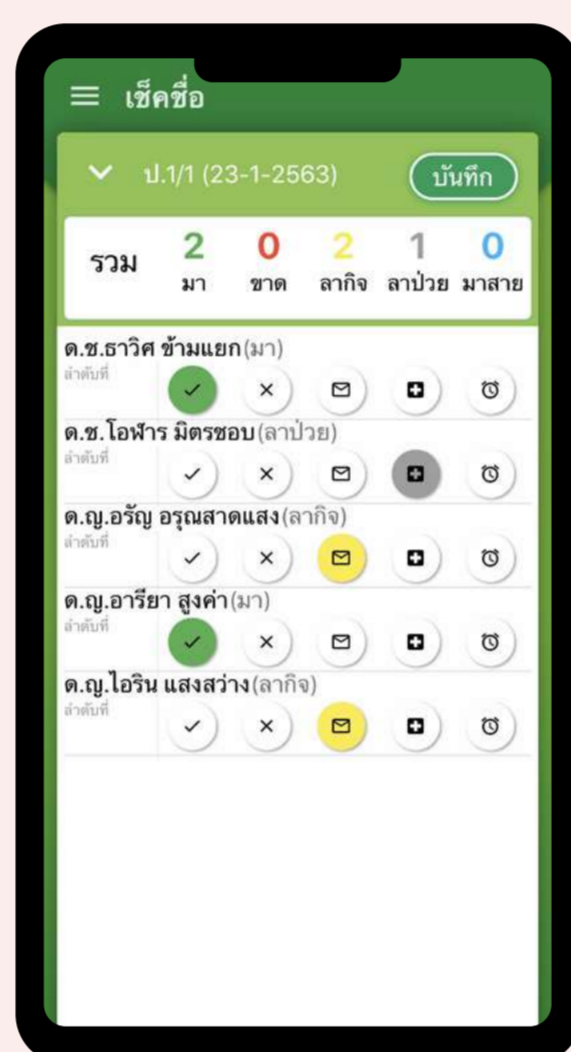
บันทึกการมาเรียน และน้ำหนัก ส่วนสูง บนแอปพลิเคชัน

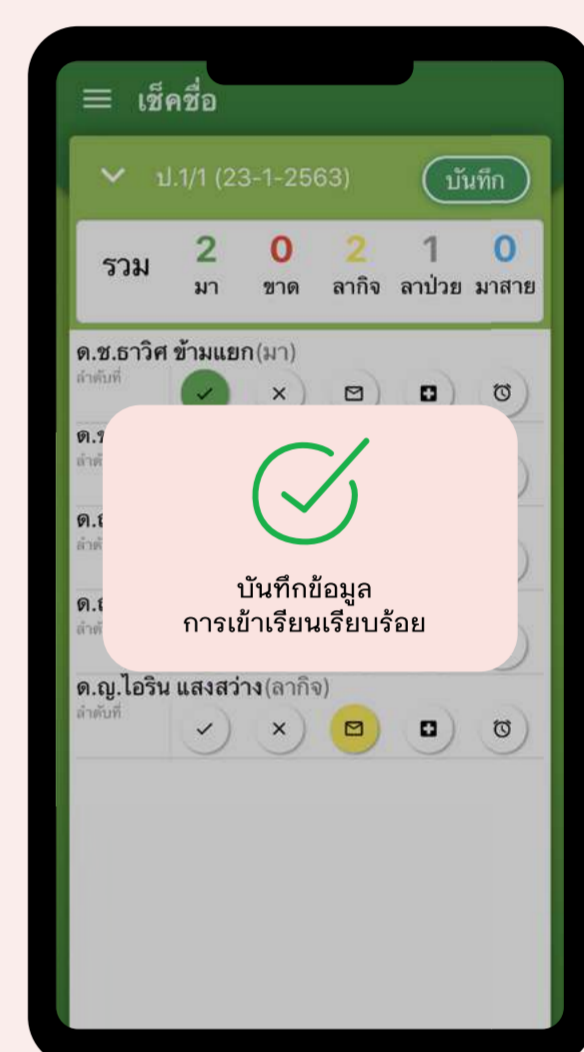
1 เช็ชชื่อ

กดเลือกเมนู 'เช็ชชื่อ'

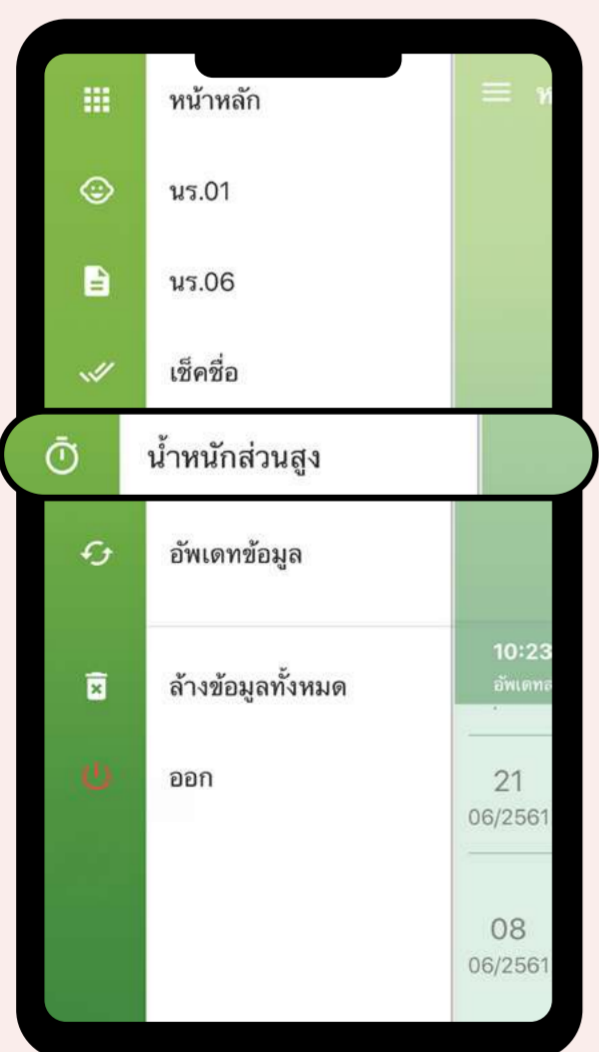
หากมาเรียนตามปกติให้กดปุ่ม 'มา' หากขาดเรียน ให้เลือกเหตุผลอื่นๆ ที่ตรงกับความเป็นจริง

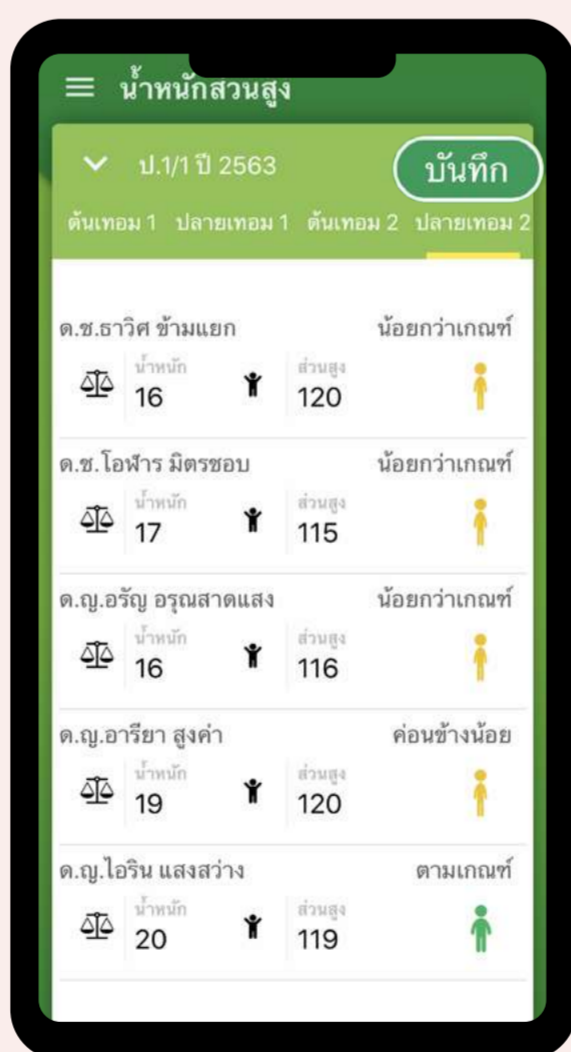
กดปุ่ม 'บันทึก' ทุกครั้งที่ใส่ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

2 บันทึกน้ำหนักส่วนสูง

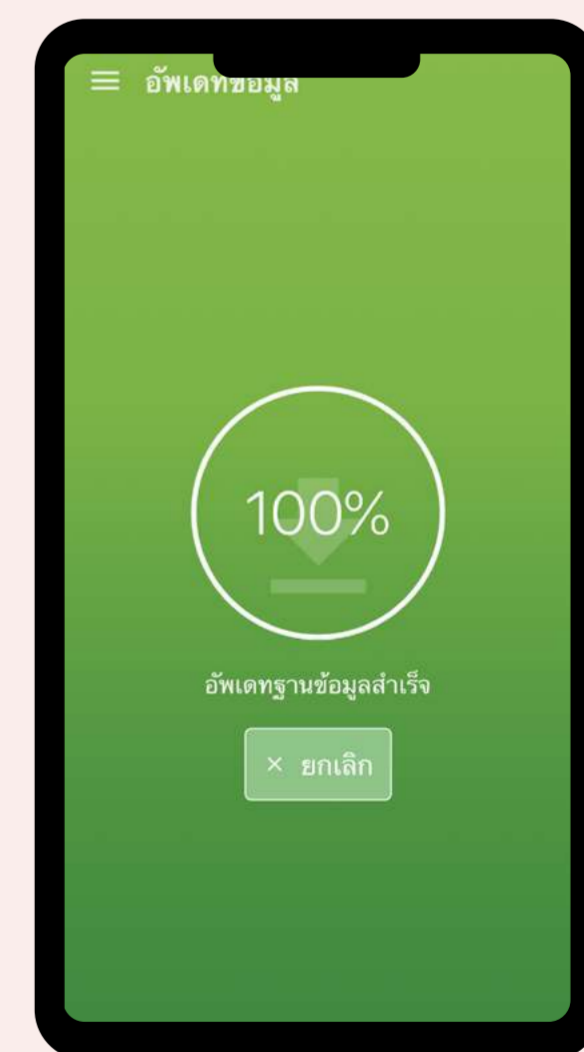
บันทึกน้ำหนักส่วนสูงของนักเรียนทุนเสมอภาค ภาคเรียนละ 2 ครั้งเท่านั้น

กดเลือกแถบ 'น้ำหนักส่วนสูง'

ใส่ข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูง ของนักเรียนทุนเสมอภาค แล้ว กดปุ่ม 'บันทึก'

กดปุ่ม 'อัปเดตข้อมูล' เพื่อส่งข้อมูลไปยังฐานข้อมูลระบบสารสนเทศของกสศ.

Interview

คุยกับคุณครู

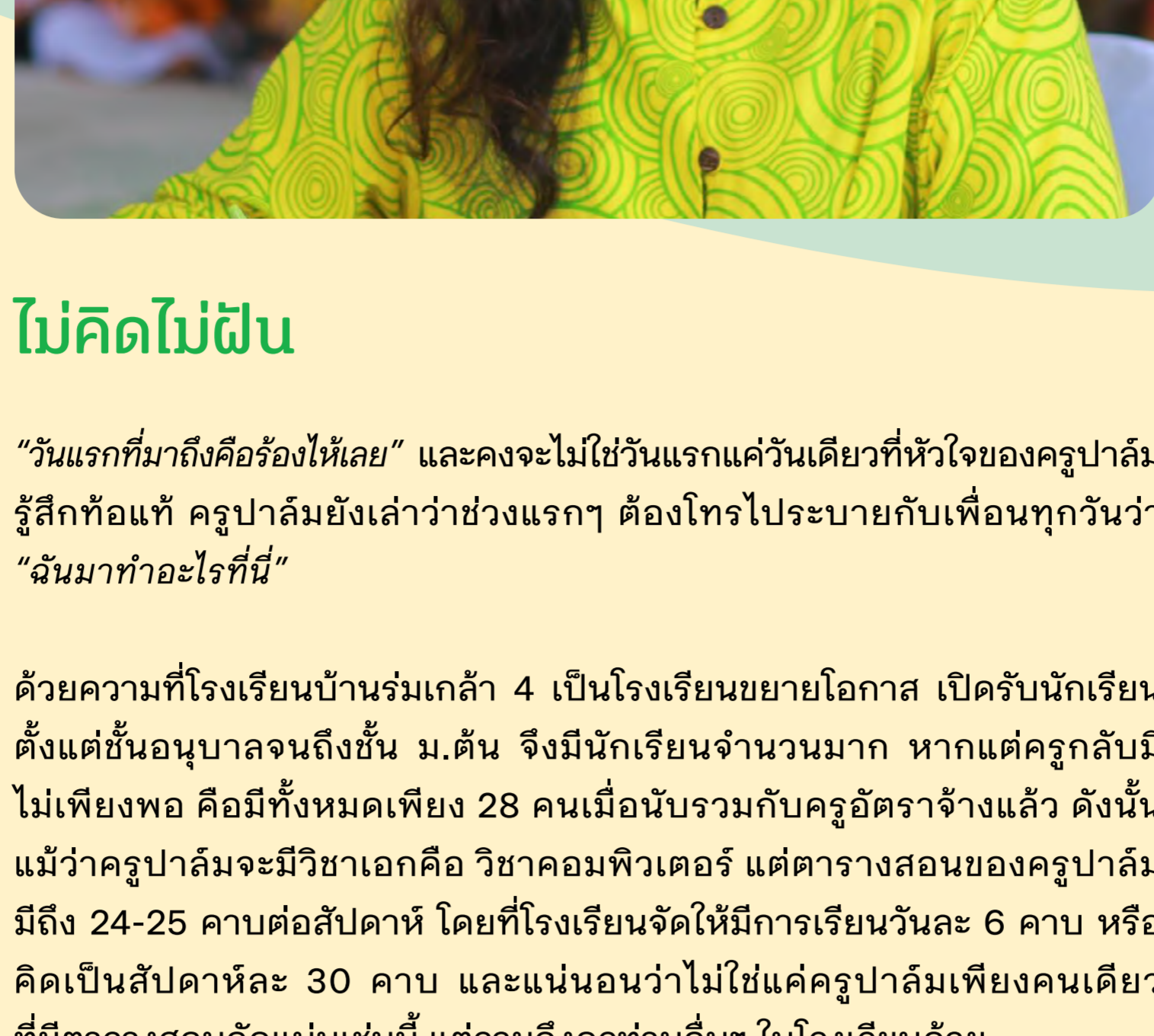

เส้นทางวัดใจของ ครูปาล์ม-ณัฐวดี นิมนวล

ครูที่เชื่อว่าอยู่เมืองหรืออยู่ป่า ก็ต้องได้รับการศึกษาเท่ากัน

โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 เป็นโรงเรียนสุดขอบชายแดนของ อำเภอพพระ จังหวัดตาก หากขับรถมาจากเมสออดถึง อุ้มผางต้องผ่าน 1,219 โค้ง ที่ขึ้นชื่อว่าเป็นเส้นทางอันตรายที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ โรงเรียนนี้ก็ถือว่าเป็นครั้งทางของโค้งดังกล่าว ครูปาล์มอธิบายให้เห็นความห่างไกลของโรงเรียนที่ตนเองสังกัดอยู่เอาไว้อย่างนี้

แน่นอนว่าระยะทางเป็นเพียงความยากลำบากด่านแรกที่ครูปาล์มต้องเจอหลังได้รับการบรรจุให้เป็นครูที่โรงเรียนแห่งนี้ ยังมีเรื่องความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานที่ไม่สะดวกสบายเป็นด่านถัดมา ทั้งไฟฟ้าที่มักจะดับบ่อยๆ น้ำที่ใช้ก็เป็นน้ำประปาภูเขา เมื่อถึงหน้าแล้งน้ำก็ขาดแคลน ทุกอย่างจึงดูลำบากไปเสียหมดสำหรับคนที่เคยอาศัยอยู่แต่บนพื้นที่ราบมาตลอดชีวิต การต้องมาทำงานบนคอกย่อมไม่ใช่สิ่งที่คิดไว้ว่าจะต้องเจอ อุปสรรคที่ไม่สามารถคาดคิดได้จึงเป็นอีกด้านสำคัญที่จะทดสอบหัวใจความเป็นครูของครูปาล์ม-ณัฐวดี นิมนวล

ไม่คิดไม่ฝัน

"วันแรกที่มาถึงคือร้องไห้เลย" และคงจะไม่ใช่วันแรกแค่นั้นวันที่หัวใจของครูปาล์มรู้สึกท้อแท้ ครูปาล์มยังเล่าว่าช่วงแรกๆ ต้องโทรไประบายกับเพื่อนทุกวันว่า "ฉันมาทำอะไรที่นี่"

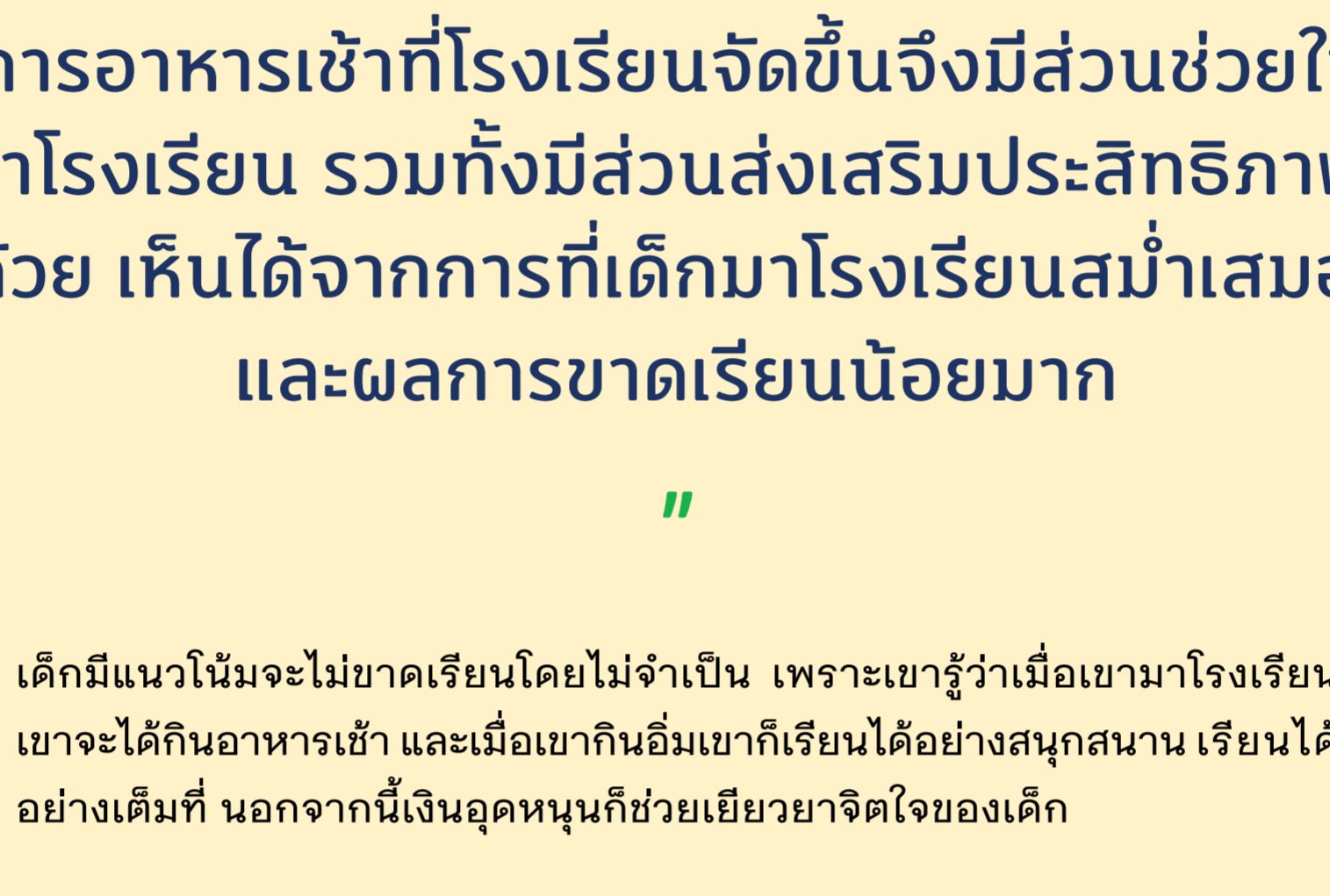
ด้วยความที่โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดรับนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้น ม.ต้น จึงมีนักเรียนจำนวนมาก หากแต่ครูกลับมีไม่เพียงพอ คือมีทั้งหมดเพียง 28 คนเมื่อนับรวมกับครูอัตราจ้างแล้ว ดังนั้น แม้ว่าครูปาล์มจะมีวิชาเอกคือ วิชาคอมพิวเตอร์ แต่ตารางสอนของครูปาล์มมีถึง 24-25 คาบต่อสัปดาห์ โดยที่โรงเรียนจัดให้มีการเรียนวันละ 6 คาบ หรือคิดเป็นสัปดาห์ละ 30 คาบ และแน่นอนว่าไม่ใช่แค่ครูปาล์มเพียงคนเดียวที่มีตารางสอนอัดแน่นเช่นนี้ แต่รวมถึงครูท่านอื่นๆ ในโรงเรียนด้วย

นอกจากนี้ การเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนภูเขาสูงยังหมายถึงการเป็นพื้นที่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทั้งม้ง กะเหรี่ยง รวมถึงพม่า ซึ่งมีเพียงเด็กเผ่าม้งที่เป็นเด็กในหมู่บ้านเท่านั้นจะสามารถเข้าเรียนได้ทันที เพราะถือว่าเป็นเด็กในเขตพื้นที่บริการ แต่เด็กชนเผ่ากะเหรี่ยงและพม่าซึ่งอาศัยอยู่ในศูนย์อพยพและพักพิงชั่วคราวจะถือว่าอยู่นอกเขตพื้นที่บริการ ทำให้ไม่สามารถรับเด็กเหล่านี้ให้เข้าสู่ระบบการศึกษาของไทยได้ทั้งหมด

สมมติว่าปีนี้เราปิดรับเด็กเข้าเรียนได้ 60 คน ถ้ามีเด็กในหมู่บ้านของเขบบริการไปแล้ว 50 คน เราก็คงเหลือที่ให้เด็กนอกเขบบริการอีกเพียงแค่ 10 คน

"ซึ่งเด็กในศูนย์ฯ มีจำนวนเยอะมากๆ อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นมันไม่พออยู่แล้ว ด้วยครูเราก็ไม่พอ ห้องเรียนเราก็ไม่พอ ถ้าเรารับเข้ามาหมด มันไม่ได้อยู่แล้ว"

ดังนั้นจึงไม่ใช่แค่ภาระเรื่องจำนวนบุคลากรสอนอันหนักอึ้งที่ครูบนพื้นที่ห่างไกลต้องแบกรับไปบ่นา พวกเขายังมีการจัดสรรจัดสรรเด็กที่เข้าสู่อุปการการศึกษาให้มากที่สุด เนื่องจากเด็กเหล่านี้เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงที่จะหลุดจากระบบเพราะปัญหาความยากจนที่ขัดขวางโอกาสทางการศึกษา ครูปาล์มเล่าว่า "เด็กที่นี่มีปัญหาค่าเงินจากจนแทบจะ 100 เปอร์เซ็นต์ โดยส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำการเกษตร มีพื้นที่อาจมีรายได้ทั้งหมดเพียง 5-6 ไร่ ไร่บาทและเป็นรายได้ที่ไม่คงที่ตลอดทั้งปี ปีก็ตกด้วยถ้าเป็นกลุ่มคนชาติพันธุ์ที่อยู่ในศูนย์ฯ โดยส่วนใหญ่เขาจะไม่ได้รับอนุญาตให้ออกมาข้างนอก แต่ก็อาจจะอนุญาตให้มารับจ้างทำไร่ ซึ่งรายได้เดือนหนึ่งไม่กินสองหน้าบาท"

เปิดประตูสู่ฝัน

เงินอุดหนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากสสจ. จึงจำเป็นและเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กพื้นที่พิเศษเช่นนี้ที่จะช่วยให้พวกเขาสามารถก้าวไปบนเส้นทางการศึกษาที่ยาวไกลมากขึ้น ครูปาล์มเล่าว่าหลังจากที่ทุนเสมอภาคจะช่วยให้เด็กได้มีทั้งโดยทางโรงเรียนนำเงินอุดหนุนจากสสจ. ในส่วนของโรงเรียนมาจัดเป็นโครงการอาหารเช้า เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องออกไปทำไร่ตั้งแต่เช้า ทำให้ไม่มีเวลาดูแลดู เด็กหลายคนจึงได้กินข้าวเช้าก็เพราะทุนตรงนี้

โครงการอาหารเช้าที่โรงเรียนจัดขึ้นจึงมีส่วนช่วยให้เด็กๆ อยากรมาโรงเรียน รวมทั้งมีส่วนส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้เด็กด้วย เห็นได้จากเด็กที่เด็กมาโรงเรียนสม่ำเสมอมากขึ้น และผลการขาดเรียนน้อยมาก

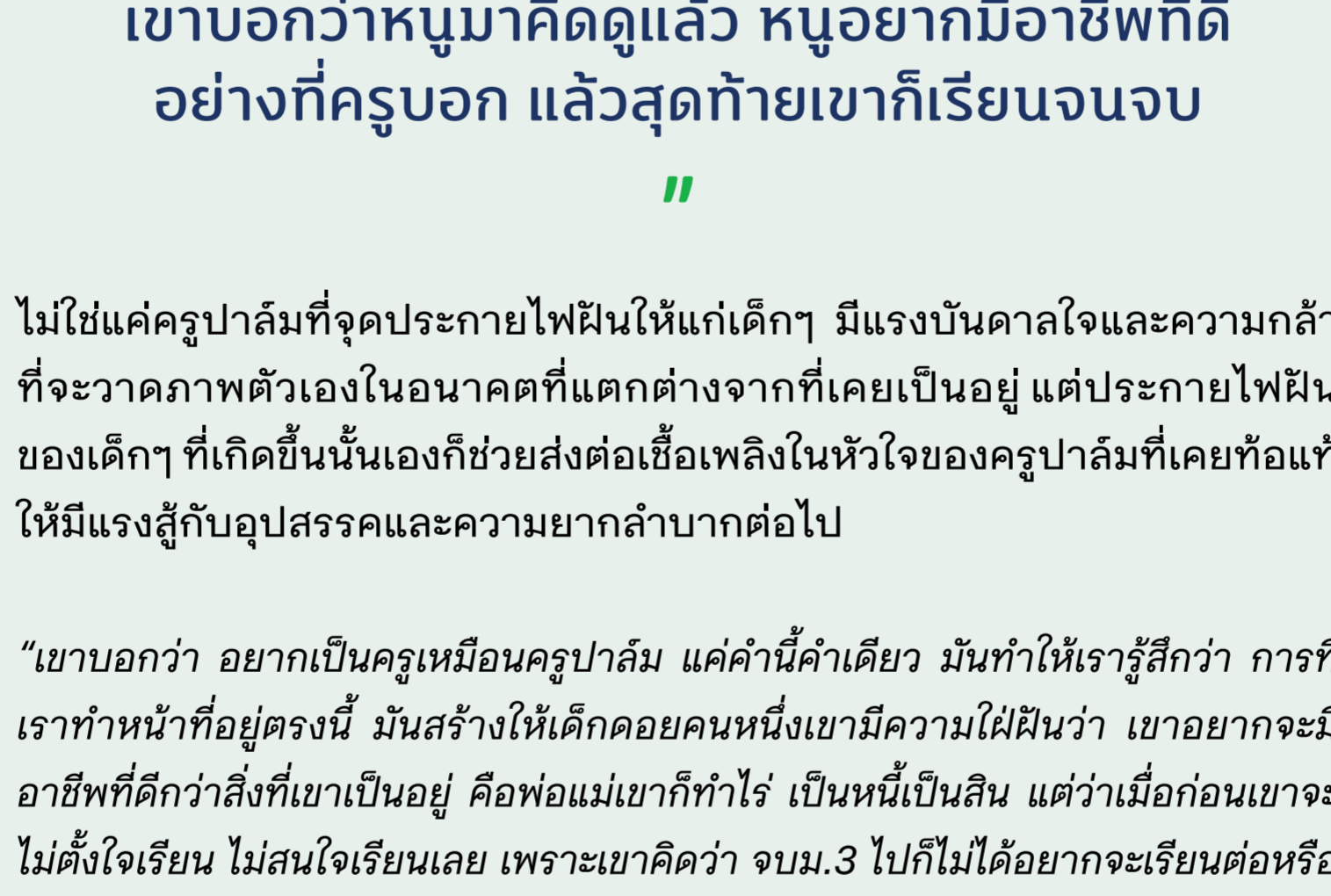
เด็กมีแนวโน้มจะไม่ขาดเรียนโดยไม่จำเป็น เพราะเขารู้ว่าเมื่อเขามาโรงเรียนเขาจะได้กินอาหารเช้า และเมื่อเขากินอิ่มเขาก็เรียนได้อย่างสนุกสนาน เรียนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้เงินอุดหนุนก็ช่วยเยียวยาจิตใจของเด็ก

ครูปาล์มยกตัวอย่างว่า "อย่างเด็กฯ ชั้นม.3 ที่เขาอยากจะซื้อเสื้อเป็นที่ระลึกการเรียนจบ เขาซื้อต้องไปหาแบบที่ถูกต้อง บางคนต้องไปทำงานรับจ้างเป็นสัปดาห์เพื่อให้ได้เงิน 300 บาทมาซื้อเสื้อกันดีกว่า แต่เมื่อได้รับทุนเสมอภาคเขาก็ไม่ต้องลำบากขนาดนั้น หรือบางคนก็นำไปซื้ออุปกรณ์การเรียนที่โรงเรียนแจกแต่ไม่เพียงพอเด็กบางคนก็อาศัยอยู่คนเดียวก็เก็บไว้ใช้อาหารสำหรับมื้อเย็นที่เขาไม่สามารถกินที่โรงเรียนได้"

"อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นเด็กที่มาจากศูนย์ฯ ที่ได้เข้ามาเรียนที่นี่ ซึ่งชีวิตเขาไม่ได้สบาย แต่รองทำพอจะใส่ไปวิ่งงานก็พอจะไหวก็ยังไม่ดีตอนนั้นเด็กยังไม่ทันครูก็พาไปซื้อก่อน พอไปซื้อเสร็จ เขาก็เหมือนกันกำลังใจเรื่องว่าเดิมที พอถามถึงมาเขาได้รับทุนเสมอภาค เขาก็เอาไปซื้ออุปกรณ์การเรียน แล้วผลการเรียนตอนนั้นก็ดีขึ้นกว่าเวลาอยู่ที่ภูเขามาก จากเด็กในศูนย์ฯ ที่เรียนไม่ค่อยรู้เรื่อง คือเขาไม่พูดภาษาไทยเลยเวลาอยู่ที่บ้าน เพราะฉะนั้นการเรียนของเขาที่ค่อนข้างจะอ่อนกว่าเด็กในหมู่บ้าน แต่ว่าปีที่แล้วผลการทดสอบ NT (National Test: การสอบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน) มันไม่ต่ำกว่าเขตพื้นที่ แสดงว่าเขาก็สู้เขาได้เหมือนกัน น่าจะมาจากการที่เขาได้ทุนด้วย พอเขามีอุปกรณ์การเรียนพร้อม เขาก็มาเรียนได้โดยที่ไม่ต้องอายใคร"

ปัจจัยเรื่องรายได้ซึ่งสัมพันธ์โดยตรงกับปัญหาปากท้องและความเป็นอยู่ในชีวิตจึงเป็นประเด็นแรกที่ถ้าหากไม่สามารถพวกเขาข้ามผ่านไปได้อีกคงจะเป็นไปได้อย่างที่พวกเขาเดินทางไปสู่เส้นทางในอนาคตที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามครูปาล์มบอกกับเราว่า ทางโรงเรียนยังมีเด็กที่ยากจนอีกหลายคนที่ตกหล่นไม่ได้รับการพิจารณาเข้ารับทุนเสมอภาค จึงอยากให้เพิ่มโอกาสให้เด็กคนอื่นได้รับทุนเช่นกัน เพราะเงินอุดหนุนที่ใครอาจจะมองว่าเล็กน้อย หรือไม่เพียงพอ แต่สำหรับเด็กบนพื้นที่ที่ยอดคอดยนี้กลับเป็นสิ่งมีค่าที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตพวกเขาได้ไม่น้อยเลย

แรงใจไฟฝัน

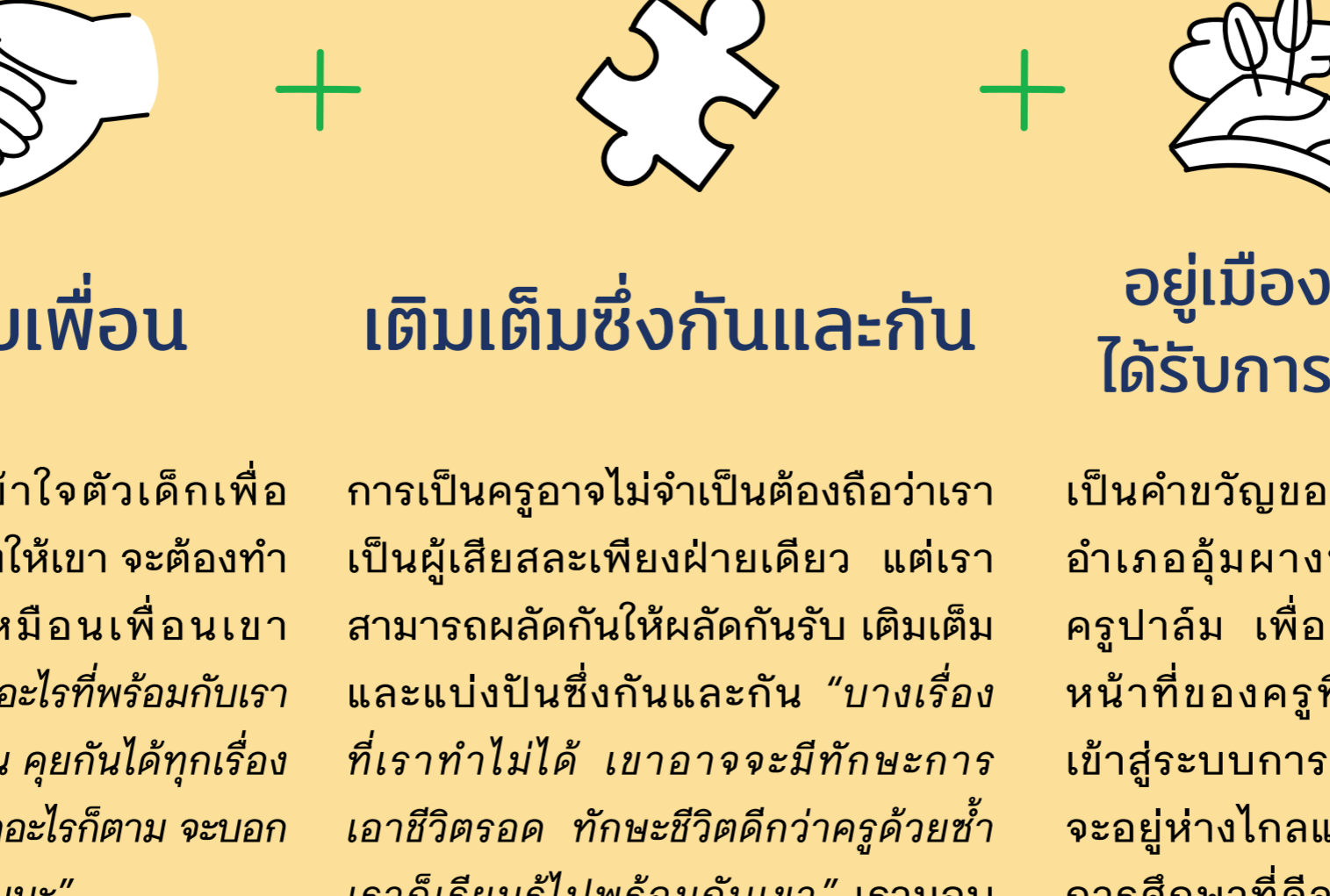
การดึงเอาเด็กที่อยู่ห่างไกลโอกาสให้เข้าสู่ระบบการศึกษาไม่ใช่เรื่องง่าย และการจะรักษาเด็กเหล่านี้ให้อยู่ในระบบไปได้จนตลอดรอดฝั่งนั้นเป็นเรื่องยากยิ่งกว่า นอกจากนี้ปัญหาด้านเศรษฐกิจของครอบครัวแล้ว ผู้ปกครองบางคนก็ไม่ได้เข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษา เด็กหลายคนเองก็ไม่เข้าใจว่าจะเรียนหนังสือไปเพื่ออะไร ในเมื่อชุมชนรอบตัวก็ไม่ได้มีแบบอย่างให้เห็น

สำหรับเด็กหลายๆ คนความฝันเป็นสิ่งที่ฟังกระเจามาจากจินตนาการที่จะสร้างให้สวยงามอย่างที่ได้ แต่สำหรับเด็กกลุ่มนี้ แม้แต่ความฝันพวกเขาก็ยังจินตนาการไม่ออกอย่างตัวเองจะทำได้ แต่สิ่งที่เขารู้สึกว่าดีที่สุดในชีวิตคือ อยากรมาเรียน เล่าถึงการไปตามเด็กคนหนึ่งให้กลับมามีชีวิตว่า "อยู่ๆ เขาก็บอกว่า ไม่อยากเรียนแล้ว พอถามว่าแล้วความฝันไหน เขาคงบอกว่าไม่รู้เรื่องเลย แต่ถามว่าไม่รู้เรื่องเพราะอะไร เขาก็โอเค ด้วยความที่ไม่ได้เรียนเลย เขาก็ไม่มีความรู้เรื่องเรียน เพราะฉะนั้นส่วนไหนที่เรียนจบเขาก็จะแต่งงานมีครอบครัว เขาไปตามเขาอยู่สองสัปดาห์ คือสัปดาห์นี้ไป เขาสัญญาว่าสัปดาห์หน้าจะมา สัปดาห์หน้าเขาไม่มาเขาก็ไปอีก จนในที่สุดเขาก็แยกตัวมาหาว่า ครูปาล์มคะ หนูจะกลับไปเรียนแล้วคะ หนูจะกลับไปเรียนเพราะครูปาล์ม"

เขบอกว่าหนูมาคิดได้แล้ว หนูอยากมีอาชีพที่ดี อยากรมาเรียนแล้ว

ไม่ใช่แค่ครูปาล์มที่จุดประกายไฟฝันให้แก่เด็กฯ มีแรงบันดาลใจและความกล้าที่จะวาดภาพตัวเองในอนาคตที่แตกต่างจากที่เคยเป็นอยู่ แต่ประกายไฟฝันของนักศึกษาที่เกิดขึ้นนั้นเองก็ช่วยส่งต่อเชื้อเพลิงในหัวใจของครูปาล์มที่เคยท้อแท้ ให้มีแรงสู้ต่ออุปสรรคและความยากลำบากต่อไป

"เขบอกว่า อยากรมาเรียนเหมือนครูปาล์ม แค่นี้ก็มีความสุขแล้ว มันทำให้เรารู้สึกว่า การที่เราทำหน้าที่อยู่ตรงนี้ มันสร้างให้เด็กหลายคนเขามีชีวิตที่ดีขึ้นว่า เขอยากรมาเรียนอาชีพที่คิดว่าจะดีที่เขาเป็นอยู่ คือพอเขาทำอะไร เขาก็เป็นสิริมงคลแต่พอเขาทำอะไรไม่ได้ก็ใจเรียน ไม่สนใจเรียนเลย เพราะเขาคิดว่า จบม.3 ไปก็ไม่ได้ทำอะไรต่อหรือไม่ได้ทำอะไรต่ออาชีพอะไร จบมาก็แค่ทำไร่เหมือนพ่อแม่ แต่พอวันหนึ่งที่ได้มาเจอชีวิตครู เหมือนเขามีสวนเป็นของตัวเอง มันทำให้รู้สึกว่ามีชีวิตที่ดีขึ้น อยากรจะมีชีวิตที่ดีขึ้น อยากรจะมาตามความฝันเป็นเหมือนเราอย่างนี้ ก็เลยคิดว่าจริงๆ เราอยู่ที่นี้ดีกว่า เพราะเด็กในเมืองเขามีความสุขพร้อมๆ กันแล้ว เขามีความฝันอยากจะเป็นอันนั้นอันนี้ แต่เด็กคอกยเขาไม่มี"

สู้เพื่อฝัน

ใจ คือบทสรุปคำเดียวที่ครูปาล์มใช้อธิบายว่า เหตุใดจึงยังสามารถสู้เพื่อเด็กนักเรียนบนพื้นที่ห่างไกลและห่างไกลจากเขาเหล่านั้นเข้าสู่ระบบการศึกษา แม้จะต้องเป็นป่าหลายโค้งแห่งอุปสรรคและความยากลำบากนานัปการ

"แม้ว่าเราอาจจะไม่ได้ตั้งใจว่าจะได้มาอยู่ที่นี้ เราไม่ได้เลือกเอง เอาจริง ๆ ก็เหนื่อยจนอยากรจะลาออกมาสักพักก็ยังไม่ยอมลาออกก็เลยอยู่ที่นี่ รอยยิ้มของเด็กนักเรียนจริงๆ เด็กคอกยจะมีความรู้ไม่สู้เด็กข้างล่าง แต่ว่าความน่ารักของเขาเยอะมาก เด็กเขาไม่รู้เราทำเพื่อเขา เขาอาจจะไม่ได้มีการตอบเป็นเงิน แต่การเป็นครูบ่นอย บอกละที่เราไม่เคยด บำบาทปลูกอะไร เขาจะเอาทุกอย่างที่เขาปลูกมาให้ครู และต้องเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต เขาก็เขาไม่มีแต่เขาก็ยังให้เรา ยังนึกถึงเราแล้วจะมีเหตุผลอะไรที่เราจะไม่ทำหน้าที่ตรงนี้ต่อเพื่อพวกเขา มันอยู่ที่ใจอย่างเดียวเลย"

เดินทางกลับบ้านเด็กแน่นอนว่าลำบาก แต่ถ้าเด็กมาเรียนทุกวันได้ แล้วทำไมครูจะไปหาเด็กไม่ได้

วิธีคิดแบบครูปาล์ม

อยู่แบบเพื่อน เติมเต็มซึ่งกันและกัน อยู่เมือง อยู่ป่า ต้องได้รับการศึกษาเท่ากัน

การจะเข้าถึงและเข้าใจตัวเด็กเพื่อที่จะสามารถเป็นที่พึ่งให้เขา จะต้องทำให้เขาเชื่อใจเป็นเหมือนเพื่อนเขา เป็นอยู่ด้วย "เพราะอะไรที่พร้อมกันเราได้อยู่กับเขาแบบเพื่อน คุยกันได้ทุกเรื่องไม่ว่าหนูจะบอกหืมหรืออะไรก็ตาม จะบอกเสมอว่าเราเป็นเพื่อนกันนะ"

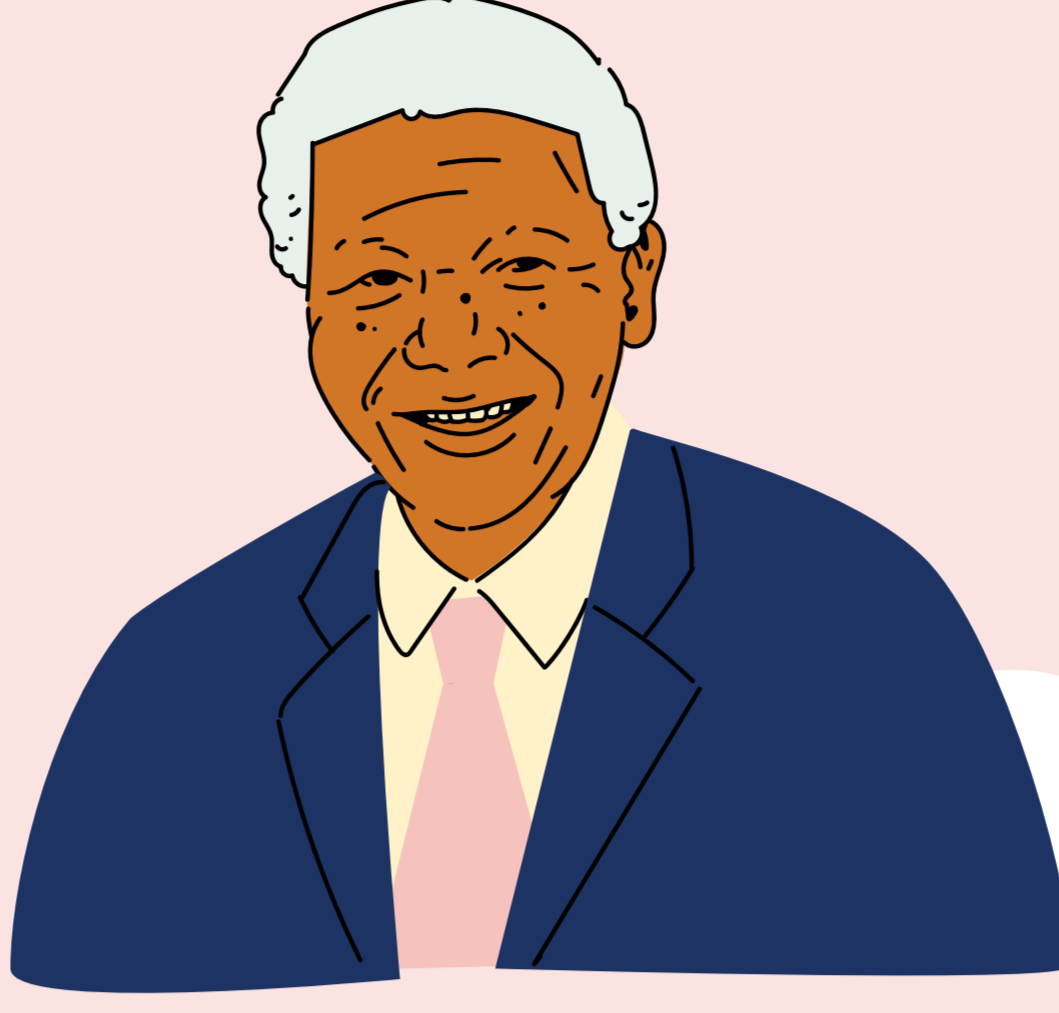
การเป็นครูอาจไม่ใช่สิ่งที่คิดว่าเราเป็นผู้เสียสละเพียงฝ่ายเดียว แต่เราสามารถผลัดกันให้เสียสละได้บ้าง และแบ่งปันซึ่งกันและกัน "บางเรื่องที่เราทำไม่ได้ เขาก็จะเข้ามาช่วยเรา เราช่วยเขา เขาก็ช่วยเรา" ก็นั่นแหละ ที่เขาเรียนรู้ไปพร้อมกับเขา เราบอกเขาว่า เราได้รับความสุขจากเขา เรามอบแรงบันดาลใจให้เขา เราที่รับรอยยิ้มเป็นเชื้อเพลิงในการทำงานต่อไป

เป็นคำขวัญของโรงเรียนแห่งหนึ่งในอำเภออุ้มผางที่ประจำอยู่ในใจของครูปาล์ม เพื่อยึดเป็นหลักในการทำหน้าที่ของครูที่จะดึงเอาเด็กทุกคนเข้าสู่ระบบการศึกษาไม่ว่าเด็กคนนั้นจะอยู่ห่างไกลแค่ไหน ตามแนวคิดว่าการศึกษาที่ดีจะต้องไม่ทิ้งใครเอาไว้ข้างหลัง

Education is the most powerful weapon which you can use to change the world.

การศึกษาเป็นอาวุธอันทรงพลังที่สุดที่จะใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงโลก

- Nelson Mandela
ประธานาธิบดีคนแรกแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้

//

แบ่งปันหนังสือ ภาพยนตร์ พ็อดแคสต์ และเว็บไซต์ ที่จะเสริมความเข้าใจและเติมไฟกระตุ้นแรงบันดาลใจให้ครูไทยทุกคนที่เป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือเด็กๆ ให้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค

//

Giving Kids a Fair Chance: ก้าวแรกที่เท่าเทียม

เขียน: James J. Heckman
แปล: สังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)
สำนักพิมพ์: Openworlds

หนังสือเล่มบางว่าด้วยข้อเสนอและข้อวิพากษ์ที่เชื่อว่าการมีสังคมที่ทุกคนอยู่ดีมีสุขอย่างเสมอภาคจะต้องสร้างนโยบายทางการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เพื่อเป็นจุดสตาร์ทแรกของชีวิตที่ทำให้เด็กทุกคนได้เริ่มก้าวอย่างเท่าเทียมกัน ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคมไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาทักษะทางปัญญาเพียงอย่างเดียว

On the way to school (2015)

เรื่องราวของเด็กๆ ทั่วโลกที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ นานา เพื่อไปโรงเรียนในแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็นเด็กชายแจ็กสัน วัย 11 ปี ที่ต้องเดินเท้าไปกลับกว่า 10 ไมล์ ผ่านทุ่งหญ้าสะวันนาที่เต็มไปด้วยสัตว์ร้าย ซาฮิรา เด็กหญิงชาวโมร็อกโก วัย 12 ปี ที่ต้องข้ามเทือกเขาอันตรายไปโรงเรียนประจำ ซามูเอล เด็กชายชาวอินเดียอายุ 13 ปีที่ต้องนั่งรถเข็นทำมือโดยมีน้องชายทั้งลากทั้งเข็นเขาไปโรงเรียนพร้อมกัน เผยให้เห็นความบากบั่นของเด็กๆ ทั่วโลกที่ต้องการเข้าถึงการศึกษาอันเป็นความหวังเรื่องรองของชีวิต

Teacher Story

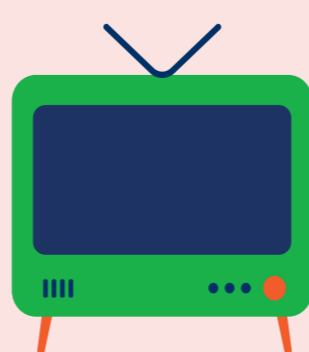

พ็อดแคสต์เล่าเรื่องครูตัวเล็กที่มีแรงบันดาลใจใหญ่ชวนให้คุณครูชาวไทยลุกขึ้นมาสร้างการเปลี่ยนแปลง ด้วยความเชื่อที่ว่าแสงสว่างในตัวครูจะส่องประกายนำทางวงการการศึกษา ส่องต่อกำลังใจให้กันทุกวันอาทิตย์เป็นการชาร์จพลังก่อนไปโรงเรียนอีกครั้งในวันจันทร์

The101.World

เว็บไซต์ที่ร่วมกับกสศ. เก็บประเด็นจากงานสัมมนาทางการศึกษาที่นักวิชาการแขนงต่างๆ ร่วมกันถอดบทเรียน สืบค้นและวิเคราะห์ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาไทยที่เกิดขึ้นจริงเพื่อตอบคำถามและหาทางออก รวมทั้งพูดคุยกับบุคลากรของกสศ. เพื่อช่วยทำความเข้าใจปัญหาและเป้าหมายที่แท้จริงของกสศ.

แหล่งข้อมูล เพื่อใช้งานระบบคัดกรอง

โรงเรียนสังกัด สพจ.

โรงเรียนสังกัด อปท.

โรงเรียนสังกัด ตชด.

แอปพลิเคชัน

สังกัด สพจ.

🔍 ปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน

สังกัด อปท. และ ตชด.

🔍 คัดกรองทุนเสมอภาค